

MEMO

Aan: Gemeenteraad Maashorst
Van: Bob Coolen
Datum: 7 november 2022
Onderwerp: Stand van zaken harmonisatie riool- en waterzorg heffing

Inleiding

Op 4 november 2021 hebben beide raden van de voormalige gemeenten Landerd en Uden het Programma Omgevingswet Water & Rioleringswet 2022-2024 (POW&R), gemeente Maashorst vastgesteld. In de voorbereiding voor deze besluitvorming is tijdens een gezamenlijke raadsinformatieavond op 11 oktober 2021 ingestemd met het voorstel om de besluitvorming voor een geharmoniseerde heffingsmaatstaf door te schuiven naar de gemeenteraad van Maashorst, in 2022. Hoe de heffingsmaatstaf het beste vorm kan krijgen is uitgewerkt. Bij deze uitwerking is rekening gehouden met eerdere overwegingen vanuit de raad*. Toch zijn we van mening dat de heffingsmaatstaf beter in 2023 kan worden geharmoniseerd en dat we de uitkomsten van het onderzoek eerst met u bespreken. In deze memo leest u waarom.

Kernboodschap

Het harmoniseren van de heffingsmaatstaf betekent nieuwe kaders om te bepalen hoe de inkomsten voor de water- en rioleringszorg bij huishoudens en bedrijven wordt opgehaald. Voormalige gemeenten Landerd en Uden hadden een verschillende heffingsmaatstaf voor riool- en waterzorgheffing, ook in Maashorst is dit nog het geval. Omdat de heffingsmaatstaven ver uit elkaar liggen, zorgt een nieuwe maatstaf voor tariefwijzigingen voor verschillende groepen eigenaren en (water)gebruikers. Voor een deel van deze groepen zullen de kosten voor de riool- en waterzorgheffing stijgen. Dit treft met name een groep inwoners met over het algemeen een lager inkomen. Gezien de huidige economische omstandigheden, met de sterk gestegen energieprijzen en hoge inflatie, willen wij de kostenstijging voor de voornoemde groep bij u toetsen op wenselijkheid.

Wet Arhi geeft aan dat binnen twee jaar na een herindeling belastingmaatregelen moeten zijn geharmoniseerd. Daarmee is er voor belastingjaar 2023 nog de mogelijkheid om voor beide voormalige gemeenten een verschillende heffingsmaatstaf te hanteren.

Met deze keuze om dit jaar nog niet te harmoniseren blijven we in 2023 de huidige heffingsmaatstaven van voormalig Landerd en Uden hanteren:

- Voor **voormalig Uden** betekent dit heffing of basis van eigendom en aanvullend op het watergebruik vanaf 1.001 m³. Het tarief stijgt van € 202,- naar **€ 206,65**, als gevolg van algemene indexatie van 2,3%.

* *Motie: 5A - harmonisatie belastingen Landerd, van raadsvergadering 22 april 2021, gemeente Landerd. En inhoudelijke overwegingen die door verschillende fracties tijdens de gezamenlijke informatieavond op 11 oktober 2021 zijn aangegeven.*

- Voor **voormalig Landerd** betekent dit heffing op basis van het watergebruik, waarbij per gebruiksstaffel een vast tarief is bepaald.
In 2022 ontvingen huishoudens en bedrijven een korting van € 30,- uit 'niet gebruikte middelen van de egalisatievoorziening'^{**} (overschot bij jaarrekening 2020). Het bedrag van niet gebruikte middelen van de egalisatievoorziening bij jaarrekening 2021 van Landerd is toegevoegd aan de algemene reserve riolering gemeente Maashorst. Dit is besloten bij het vaststellen van de jaarrekeningen 2021, op 14 juli 2022.
Korting op het heffingstarief van inwoners van Landerd in 2023 is hiermee niet mogelijk^{***}. Het tarief stijgt voor inwoners van voormalig Landerd in 2023 met € 30, -. Het gemiddelde bedrag aan riool- en waterzorgheffing (**€ 206,65**) per huishouden wordt hiermee in belastingjaar 2023 gelijk aan dat van huishoudens in voormalig Uden.

*** We hanteren een egalisatievoorziening om specifieke uitgaven voor riolering en inkomsten uit riool- en waterzorgheffing met elkaar te verrekenen over meerdere begrotingsjaren. Met als doel een stabiele tariefontwikkeling.*

**** In voormalig Landerd werden 'niet gebruikte middelen uit de egalisatievoorziening' in het volgende belastingjaar ingezet als korting op het heffingstarief. Hierdoor was er nog steeds geen sprake van een stabiele tariefontwikkeling (de korting was immers afhankelijk van de middelen die niet gebruikt werden in het voorgaande belastingjaar). In Maashorst worden deze 'niet gebruikte middelen' ingezet voor egalisatie van de tarieven op de langere termijn (net als voorheen in Uden). In beide methoden worden 'niet gebruikte middelen uit de egalisatievoorziening' ingezet voor tariefverlaging.*

besluitvorming harmonisatie riool- en waterzorgheffing Maashorst

Toegevingen en overwegingen (In chronologische volgorde)

22 april 2021: Raadsvergadering Landerd (zaaknummer: 3768-2021 – 2021)

Agenda 5a: Harmonisatie belastingen Maashorst

Voorstel: Riool- en waterzorgheffing: heffingssysteem op basis van vast bedrag eigenarenheffing, grootverbruik op basis van watergebruik. (systeem Uden voortzetten in Maashorst).

Bijlage: Rapportage varianten gemeentelijke belastingen nieuwe gemeente Maashorst, lid 3: Rioolheffing (blz. 4):

Ook over de rioolheffing is overleg geweest met een vakspecialist over het nieuwe beleid. Het vaststellen van het nieuwe beleid op het gebied van riolering wordt net als bij afvalstoffen over gelaten aan de nieuwe raad. Door de vakspecialist van Landerd is aangegeven dat de voorkeur van heffen uitgaat naar de wijze waarop de rioolheffing in Uden is geregeld. Dat betekent dat er een vast bedrag per woning c.q. niet-woning als rioolheffing wordt opgelegd. De grootverbruikers dienen wel meer te betalen (op basis van waterverbruik).

De berekening van de nieuwe tarieven heeft op dezelfde wijze plaatsgevonden als bij de afvalstoffenheffing. Wij zijn wederom uitgegaan van 100% kostendekkendheid en gelijke tarieven voor inwoners/bedrijven (m.u.v. grootverbruikers). De berekening is als volgt: opbrengst rioolheffing Landerd 2021 + opbrengst rioolheffing Uden 2021 gedeeld door het aantal woningen Landerd en Uden (voor het woning tarief). Voor het niet-woningtarief is gerekend met de opbrengst rioolheffing niet-woning Landerd 2021 + opbrengst rioolheffing niet-woningen 2021 Uden gedeeld door het aantal niet-woningen Landerd en Uden. De tarieven zijn berekend aan de hand van de opbrengsten van 2021. Als de kosten in 2022 stijgen, dan stijgt het tarief voor de rioolheffing om aan de 100% kostendekkendheid te komen. In 2021 is de reserve rioolheffing ingezet om de tarieven rioolheffing te egaliseren. De inzet van deze reserve is niet meegenomen in de berekening. De reserve rioolheffing is in 2022 nihil. De kosten voor 2022 zijn nog niet bekend. Wel is door de vakspecialist in Landerd aangegeven dat de verwachting is dat de kosten gaan stijgen.

Schriftelijke beantwoording vragen tijdens voorbereidende vergadering 8 april 2021 (Landerd):

Vraag 3: Rioolheffing op basis van waterverbruik

Antw. Beide methoden van heffen (vast bedrag en op basis van waterverbruik) is mogelijk bij de BSOB. De BSOB geeft aan dat de harmonisatie van de belastingen afgerekend wordt op basis van uren die zij besteden voor de harmonisatie.

Voordelen vast bedrag rioolheffing:

- Eenvoudige manier van heffen;
- Rioolheffing wordt niet alleen geheven ter dekking van de kosten van afvoer van huishoudelijk afvalwater/bedrijfsafvalwater, maar ook voor de kosten die we maken voor hemelwaterafvoer;
- De grootverbruikers betalen een gebruikersheffing;
- De heffing wordt bij de eigenaren opgelegd, de gebruikers betalen niets. Dat levert een voordeel op voor de huurders van Landerd;
- Financiële prikkel om minder water te verbruiken is minimaal. Inwoners zien dit vooral als een belasting vanuit de gemeente.

Wet Ahri geeft aan dat de verordening die geldt op de laatste dag voor de herindeling nog twee jaar door mag lopen. Dat betekent dat het mogelijk is dat Uden en Landerd op verschillende manieren rioolheffing gaan heffen in 2022. Ze kunnen het besluit op welke wijze er rioolheffing wordt geheven doorschuiven naar de nieuwe gemeenteraad. Vanuit het gelijkheidsbeginsel is dit echter niet wenselijk.

We kunnen de tarieven voor Landerd voor 2022 nog aanpassen, dat hoeven niet de tarieven van 2021 te zijn. In 2021 is ervoor gekozen om de tarieven te verlagen door het inzetten van de reserve. Dat betekent dat we de tarieven van Landerd voor 2022 flink moeten verhogen om aan 100% kostendekking te komen.

In oktober 2021 wordt een gezamenlijk geharmoniseerd VGRP (Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan) ter besluitvorming naar de raad gebracht. In het VGRP wordt de kostendekking van de riolering meegenomen. Indien nodig kan op dit moment, samen met Uden, nog een keuze worden gemaakt op welke wijze er rioolheffing plaats moet vinden.

Motie:

MOTIE

Artikel 29 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Motie voor de raadsvergadering van 22 april 2021 Agendapunt 5a. Harmonisatie belastingen Landerd
Onderwerp: Rioolheffing
De raad van de gemeente Landerd in vergadering bijeen op 22 april 2021 gehoord de beraadslaging in de Voorbereidende Raadsvergadering van 8 april 2021 gelezen het raadsvoorstel Harmonisatie belastingen Landerd overwegende dat : <ul style="list-style-type: none">• Het belangrijk is een prikkel in te bouwen voor duurzaam watergebruik• Eenpersoonshuishoudens in de regel minder water gebruiken én minder afvalwater in het riool lozen• Het een goed uitgangspunt is dat "de vervuiler betaalt"• Alle "huiseigenaren" in het voorstel evenveel rioolheffing betalen ongeacht hun waterverbruik.• In Landerd de rioolheffing nu gestaffeld is op basis van het watergebruik.• In oktober 2021 een gezamenlijk geharmoniseerd rioleringsplan voor besluitvorming in de raad zal komen.• de rioolheffing voor huishoudens maar zeker voor bedrijven opnieuw wordt bekeken tegen het licht van een koppeling aan het waterverbruik. Een gestaffelde opbouw van het rioolrecht gekoppeld aan het waterverbruik is hierbij een mogelijke optie.
Draagt het college van burgemeester en wethouders op om In het geharmoniseerde rioleringsplan nieuwe tarieven vast te stellen waarbij het motto "de vervuiler betaalt" meer recht wordt gedaan.
Ondertekening: Indieners Arie de Kleijn, fractie: DS97 Harry van Tiel, fractie: Lijst Zeeland Madeleine Hoek, fractie: VVD

Deze motie is ^{unaniem (17)} aangenomen/~~verworpen~~ in de raadsvergadering van 22 april 2021

H.L.M. van Leersum, raadsgriffier

29 april 2021: Raadsvergadering Uden (Zaakdossier: D00195605)

Agenda 9b: Harmonisatie belastingen Maashorst
Voorstel: Riool- en waterzorgheffing heffingssysteem op basis van vast bedrag eigenarenheffing, grootverbruik op basis van watergebruik. (systeem Uden voortzetten in Maashorst).
Besluit: Vastgesteld

11 okt. 2021: Gezamenlijke informatieavond Landerd en Uden

Agenda 4b: Presentatie verkenning heffingssystematiek gemeente Maashorst
Voorstel: huidige systematiek Landerd en Uden handhaven in 2022. Besluitvorming harmonisatie heffingssystematiek riool- en waterzorgheffing doorschuiven naar 2022, om dan inhoudelijk te behandelen.
Besluit: Er wordt ingestemd om de besluitvorming over harmonisatie riool- en waterzorgheffing door te schuiven naar 2023.

Toezegging wethouder Franko van Lankvelt:

Mogelijkheden voor nieuwe heffingssystematiek nader uit te werken in 2022 en terug te komen met een beeldvormend verhaal (geluidsopname 00:57:50 tot 00:59:30 uur). Tevens vraagt hij de aanwezige fracties hun overwegingen mee te geven, die we kunnen gebruiken in het onderzoek.

SP Uden – Dhr. Zegers

Geeft mee om te kiezen voor een vast tarief voor huishoudens, waarbij gezinsomvang kan meewegen (levensloopprincipe). Het tarief voor groot waterverbruikers zou moeten toenemen met het watergebruik (i.p.v. lager worden bij groter gebruik). Zo krijg je een werkelijke stimulans op waterverbruik (geluidsopname 00:59:30 tot 01:12:00 uur).

Lijst Zeeland – Dhr. Van Tiel

Geeft mee om te kiezen voor een tarief op waterverbruik bij huishoudens te hanteren. Het tarief moet zo gekozen worden dat meer waterverbruik leidt tot hogere kosten, maar het moet ook uitvoerbaar zijn. Niet te ingewikkeld. Zeker in de klimaatdiscussie. (geluidsopname 00:59:30 tot 01:12:00 uur).

14 okt. 2021: Voorbereidende vergadering Landerd

Geen opmerkingen, gaat alleen over vaststellen POW&R als hamerstuk.

21 okt. 2021: Commissie REF Uden

Geen opmerkingen, gaat alleen over vaststellen POW&R als hamerstuk.